

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (1903 Budapest, Pf. 314/15.). (A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton terjesztett elő panaszt, a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel szemben, amelyet – a Panasztestület felhívására – *-n kiegészített.

A panaszos beadványában előadta, hogy *-n * órától * óráig személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés – előállítás – foganatosítása miatt a Rendőrkapitányság épületében tartózkodott. Az intézkedés aznap a * utcában * óra körüli időben kezdődött, ahonnan a rendőrök a panaszost a Rendőrkapitányságra előállították, azonban őt arra vonatkozóan nem tájékoztatták, hogy milyen minőségben és milyen célból került sor az előállítására.

A panaszos elmondása szerint a Rendőrkapitányságon intézkedés alá vonták, azonban még ekkor sem kapott felvilágosítást arra, hogy miért történik vele szemben intézkedés. Ezt követően a panaszost * órakor előállító helyiségbe elhelyezték, ahol közölték vele, hogy legfeljebb 12 óra időtartamra személyi szabadságát korlátozhatják. Ekkor hívta volna vissza telefonon a panaszost az ügyvédje, de a panaszos a telefont nem vehette fel, illetőleg azon hívást nem kezdeményezhetett. Az előállítás során átadott tájékoztató alapján a panaszos kérte, hogy biztosítsanak számára ügyvédet, ezt azonban a rendőrök megtagadták.

Állítása szerint az előállítás során az erre rendszeresített dokumentumon úgy nyilatkozott, hogy „colitis ulcerosa” betegségben szenved, amelyre tekintettel élelmiszert kért. Ennek ellenére csupán * órakor kérdezte meg tőle az ott tartózkodó rendőr, hogy éhes-e, illetve ásványvizet is csak ekkor kapott, mivel a betegségére tekintettel csapvizet nem fogyaszt, és a rendőr által felajánlott élelmiszert nem fogadta el. A panaszos álláspontja szerint mindez, valamint a személyi szabadság korlátozása és a tájékoztatás hiánya okozta stressz egészségügyi állapotát megviselte, betegsége tünetei jelentősen megromlottak, amelyről orvosi dokumentum is rendelkezésre áll.

A panaszos előadta továbbá, hogy kihallgatására csupán * órakor került sor, amely során közölték vele az előállítás tényét és okát. Egyben a panaszos megjegyezte, hogy eddig az időpontig öt alkalommal kért ügyvédet, de nem biztosították számára.

A panaszos álláspontja szerint a gyanúsításban szereplő bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel az általa elszenvedett 10 órán keresztül tartó előállítás indokolatlan és eltúlzott volt, különös tekintettel azon körülményre, hogy büntetlen előéletű. A panaszos hozzátette, hogy a gyanúsítás ténye ellen a kihallgatás során panasszal élt, vallomást nem tett.

Megítélése szerint a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt alapvető jogai sérültek.

A panaszos beadványában kifogásolta továbbá, hogy a személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása miatt kiállított igazoláson a panasztételre nyitva álló határidőként nyolc nap szerepel, ellentétben az Rtv. 93. § (1) bekezdésében rögzített húsz nap helyett, ennek ellenére panaszát nyolc napon belül terjesztette elő a Rendőrkapitánysághoz.

A panaszos *-én – panaszbeadványával azonos tartalommal – kiegészítő beadványt juttatott el a Panasztestülethez, amelyben panaszában foglaltakat továbbra is fenntartotta. A beadványát azzal egészítette ki, hogy *-n * óra körüli időben az általa használt gépkocsival közlekedett – mivel édesanyját vitte banki ügyintézés végett –, amikor az * utcán, a bank környékén parkolóhelyet nem talált, ezért édesanyját kitétte, majd a * utca * szám előtt lévő mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyre gépkocsiját leparkolta. Ezt követően a közterület-felügyelet munkatársai a panaszostól – az édesanyja nevére kiállított – parkolási igazolványt elkérték, azonban a panaszosnak azon védekezését, miszerint éppen az édesanyját

szállította, a közterület-felügyelők nem fogadták el. A panaszost végül rendőri intézkedés alá vonták, de a kiérkező rendőrök semmit sem közöltek vele. Onnan tudta meg, hogy vele szemben intézkednek, hogy amikor megkérdezte, miért nem telefonálhat, azt a választ kapta, hogy rendőri intézkedés alatt áll.

A panaszos állítása szerint a rendőri intézkedés folyamán semmilyen ellenállást nem tanúsított, kifejezetten együttműködő volt, csupán többször megemlítette, hogy sérelmezi az egész eljárást. A helyszínen a rendőrök mindösszesen annyit mondtak neki, hogy be kell mennie velük a kapitányságra, ezen kívül jogaira és kötelezettségeire sem figyelmeztették.

Bár megkérdezték tőle, hogy van-e betegsége, ami miatt speciális ellátást igényel, de hiába közölte ezt írásban, sem élelmet, sem pedig megfelelő mennyiségű ásványvizet nem biztosítottak számára. Főlegesen adták oda a gyanúsított jogairól szóló nyomtatványt, az abban leírt jogokat nem gyakorolhatta, valamint senkivel kommunikálni nem hagyták. Tíz és fél órán keresztül személyi szabadságában indokolatlanul korlátozták, mivel a nap folyamán semmilyen eljárási cselekmény nem történt * óráig, ugyanakkor a panaszos a rendőrök beszélgetéseinek „foslányaiból” hallotta, hogy napközben behoztak egy „randalírozót”, akit ugyan később hoztak be, mégis hamarabb hallgatták ki. A panaszos állítása szerint ezen információ azért lényeges, mert amikor az ügyeletes nyomozótól a panaszos megkérdezte, hogy azért ilyen későn hallgatja-e ki, mert ő „egyszerű ügy”, azt felelte, hogy időrendi sorrendben történnek a kihallgatások. A panaszos ezt megkérdőjelezte a hallott információ-foslányok miatt.

A panaszos beadványához mellékelte egy *-n kelt gasztroenterológiai leletet, amely tanúsága szerint „a panaszos Colitis Ulcerosa miatt áll gondozás alatt. Laborkontrollra jött. Utóbbi hetekben sokat romlott állapota, a tegnapi stressz situatio után igen heves hasi görcsei jelentkeztek többször volt véres nyákos hasmenése”.

A panaszos beadványában az alábbiakat sérelmezte:

1. az előállítás
 - 1/a. az előállítás jogalapját;
 - 1/b. az előállítás időtartamát;
 - 1/c. az előállítás tényének és okának közlésére vonatkozó tájékoztatás elmaradását;
 - 1/d. az előállítás során történő telefonhasználat hiányát;
 - 1/e. az előállítás alatt nem látták el élelemmel és ásványvízzel;
2. a büntetőeljárás keretében történő védő biztosítást;
3. nyomtatvány téves tartalma miatti téves tájékoztatást;
4. rendőri intézkedésből fakadó egészségügyi állapot romlását

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a bejelentés tartalma alapján, a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettség keletkezett, így jogszerűen vonták a panaszost intézkedés alá, illetve igazoltatása is jogszerű volt. A tettenérés feltételei a panaszossal szemben fennálltak, ezért jogszerű volt a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, azonban az előállítás időtartama miatt a Panasztestület megállapította a személyi szabadsághoz való jog sérelmét.

A szolgálati fellépés módja és az előállítás okának közlése vonatkozásában ugyanakkor a Panasztestület nem tudta feloldani az előadások közötti ellentmondást, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Az ügyvéd értesítése tekintetében a Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Mivel azonban fennállt

annak a veszélye, hogy a panaszos édesanyjával összebeszél, ezért a telefonhasználat korlátozása és a hozzátartozó értesítése miatt nem volt indokolt alapjogsérelem megállapítása. A Panasztestület megállapította az emberi méltósághoz való jog sérelmét, mert a rendőrség nem biztosított a panaszosnak megfelelő mennyiségű csapvizet. Ugyanakkor a tényállás tisztázatlansága miatt az élelmezés kapcsán és a panasz azon része tekintetében, miszerint a rendőri intézkedés hozzájárult a panaszos állapotának a romlásához, a Panasztestület nem tudott alapjogsérelemet megállapítani. Végezetül az előállítás időtartamáról kiállított igazolás téves tartalma miatt a panasztestület indokoltnak látta a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély mértékű sérelmét megállapítani.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

II.

A döntésem alapjául szolgáló tényállást – a Ket. 50. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – az alábbi bizonyítékok felhasználásával állapítottam meg:

- panaszbeadvány;
- panaszt kiegészítő beadvány melléklettel;
- tájékoztató levél;
- jelentések;
- letéti tárgyokról szóló jegyzék;
- előállított személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről és megtörténéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozat;
- előállított személy élelemmel történő ellátásáról szóló nyilatkozat;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII.13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetve az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozat;
- előállított helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről szóló nyomtatvány;
- határozat előállítás időtartamának meghosszabbításáról;
- igazolás;
- jegyzőkönyv tanúkihallgatásról,
- határozat lefoglalás elrendeléséről;
- jegyzőkönyv lefoglalásról;
- jegyzőkönyv kihallgatásáról.

III.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy*

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 195. § (1) bekezdés alapján „*Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*”

A Be. 196. § (1) bekezdés értelmében „*Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*”

A panaszbeadványban foglaltakat értékelve megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság által a büntetőeljárás során végrehajtott nyomozási cselekmények vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

A fentiekre tekintettel, azon sérelem vizsgálata, miszerint a panaszos többszöri kérése ellenére sem biztosítottak részére ügyvédet, jelen eljárásnak nem feladata, mivel a büntetőeljárással kapcsolatban felmerülő panaszok vizsgálatára a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség rendelkezik hatáskörrel.

Mindezek alapján büntetőeljárás keretében történő védő biztosítását sérelmező kifogás tekintetében hatásköröm hiányát állapítottam meg.

A panaszos álláspontja szerint a személyi szabadság korlátozása és a tájékoztatás hiánya, valamint a nem megfelelő élelem biztosítása okozta stressz egészségügyi állapotát megviselte, betegsége tünetei jelentősen megromlottak, amelyről orvosi dokumentum is rendelkezésre áll. A panaszbeadványhoz mellékelve lett egy *-n kelt gasztroenterológiai leletet, amely tanúsága szerint „a panaszos Colitis Ulcerosa miatt áll gondozás alatt. Laborkontrollra jött. Utóbbi hetekben sokat romlott állapota, a tegnapi stressz situatio után igen heves hasi görcsei jelentkeztek többször volt véres nyákos hasmenése”.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos sem az intézkedés során, sem az előállítás alkalmával egészségügyi állapotának romlására, rosszullétre nem nyilatkozott, csupán az előállításról szóló igazolásra saját kézzel rávezette, hogy „holnap veszünk fel anamnézist, mentőt nem kérek”.

Annak megállapítása, hogy a rendőri intézkedés közrehatott-e, és amennyiben igen, milyen mértékben a panaszos állapotának romlásában, jelen eljárásnak nem feladata, ennek eldöntése orvos szakmai kérdés, ezért hatáskör hiányában e sérelmet nem vizsgáltam.

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

IV/1. Az előállítás

IV/1/a. Az előállítás jogalapja

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint „*A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.*”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés b) pontja alapján „*Aki hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A panaszos a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy *-án * óra körüli időpontban az általa használt gépkocsival közlekedett – mivel édesanyját vitte banki ügyintézés végett –, amikor az * utcán, a bank környékén parkolóhelyet nem talált, ezért édesanyját kitette, majd a * utca * szám előtt lévő mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyre a gépkocsiját leparkolta. Ezt követően a közterület-felügyelet munkatársai a panaszostól – az édesanyja nevére kiállított – parkolási igazolványt elkérték, azonban a panaszosnak azon védekezését, miszerint éppen az édesanyját szállította, a közterület-felügyelők nem fogadták el, végül őt rendőri intézkedés alá vonták.

Az elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben foglaltak szerint *-n * órakor a Rendőrkapitányság járőrei rendészeti szolgálati feladatuk ellátása során az ügyelvezető utasítására megjelentek a * utca * szám előtti közterületen, mivel onnan mozgáskorlátozottak számára kiállított parkolási igazolvánnyal való visszaélésről érkezett bejelentés. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a panaszost a közterület-felügyelet munkatársai vonták intézkedés alá, tekintettel arra, hogy a járművében elhelyezett parkolási igazolvány jogosultja, a panaszos édesanyja a helyszínen nem tartózkodott. A panaszos a helyszínen a közterület-felügyelőknek úgy nyilatkozott, hogy a közelben egy rövid üzleti tárgyaláson kell részt vennie, majd ezt követően * órakor találkozója van édesanyjával, ezért helyezte ki az igazolványt. A panaszos, mivel a helyszínen nem tudta megmondani, hogy pontosan hol tartózkodik az édesanyja, ezért telefonon felhívta őt, hogy jelenjen meg az intézkedés helyszínén, azonban a telefonbeszélgetést követően a közterület-felügyelet munkatársai még mindig nem kaptak választ az igazolvány jogosultjának tartózkodási helyét illetően. A panaszos arra hivatkozott, hogy édesanyja időnként dezorientált, ezért nem tudja megmondani, hogy hol van. Tekintettel arra, hogy a helyszín közelében nem volt felkutatható az igazolvány jogosultja, ezért a közterület-felügyelet munkatársai a helyszínre rendőri intézkedést kértek. A panaszos az édesanyja tartózkodási helyét a rendőri intézkedés alkalmával továbbra sem tudta megjelölni, aki továbbra sem jelent meg a helyszínen, ezért a rendőrök a panaszost bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt a Rendőrkapitányságra előállították.

A rendőrségi iratokból, valamint a panaszos előadásából egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos előállítására azért került sor, mert vele szemben – más nevére kiállított közokirat használata miatt – felmerült a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amelyre tekintettel a rendőrök indokoltnak tartották a panaszos kapitányságra történő előállítását, figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésének gyanúját további cselekmények foganatosításával megerősítsék, vagy kizárják.

A leírtakra tekintettel, a panaszossal szemben fennállt a bűncselekmény elkövetésének rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanúja, így a nyomozás lefolytatásához

szükséges, azonnali eljárási cselekmények foganatosítása érdekében a rendőrök jogszerűen állították elő a panaszost, ezért a panasz alaptalan.

IV/1/b. Az előállítás időtartama

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A panaszos álláspontja szerint a gyanúsításban szereplő bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel az általa elszenvedett 10 órán keresztül tartó előállítás indokolatlan és eltúlzott volt, különös tekintettel azon körülményre, hogy büntetlen előéletű személy. Megítélése szerint a tíz és fél órán keresztül személyi szabadságban történő korlátozás azért is indokolatlan volt, mivel a nap folyamán semmilyen eljárási cselekmény nem történt * óráig, ugyanakkor a panaszos a rendőrök beszélgetéseinek „foszlányaiból” hallotta, hogy napközben behoztak egy „randalírozót”, akit ugyan később hoztak be, mégis hamarabb hallgatták ki. A panaszos állítása szerint ezen információ azért lényeges, mert amikor az ügyeletes nyomozótól a panaszos megkérdezte, hogy azért ilyen későn hallgatja-e ki, mert ő „egyszerű ügy”, azt felelte, hogy időrendi sorrendben történnek a kihallgatások. A panaszos ezt megkérdőjelezte a hallott információ-foszlányok miatt.

A rendőri jelentés, az előállítás időtartamáról szóló igazolás, a határozat, az előállítás során keletkezett nyilatkozatok, továbbá a rendőri jelentés szerint, a panaszos előállítása *-n * órától * óráig került végrehajtásra. Ennek során az előállítás időtartamát egyszeri alkalommal, további négy órával meghosszabbították arra való hivatkozással, hogy a panaszos elszámoltatására, gyanúsítottként való kihallgatására és bűnügyi nyilvántartásba vételhez a rendelkezésre álló nyolc óra időtartam nem elegendő. A panaszost *-n * órákor szállították be a rendőrök a Rendőrkapitányság épületébe, ahol az előállító helységbe történő befogadása * órákor, a letéti tárgyak átadásával kezdődött majd nyilatkoztatták a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztatók átvételéről, illetőleg az étellel történő ellátásáról. Az erre vonatkozó iratok szerint a panaszos édesanyja kiértesítéséről szóló nyilatkozatot * órákor, az öt órát meghaladó fogvatartása esetén a részére adható élelmiszerről szóló nyilatkozatot * órákor írta alá. A Rendőrkapitányság a panaszos édesanyjával * órákor vette fel a kapcsolatot, akinek beszállítását követően * órától * óráig tanúként hallgatták ki. A panaszos letéti tárgyait * órákor kapta vissza, és gyanúsítottként történő kihallgatása – ellentétben a panaszosi állítással, miszerint arra * órákor került sor – * órákor kezdődött. Ezt követően elkészült a lefoglalás elrendeléséről szóló határozat, majd pedig a parkolási igazolvány jegyzőkönyvben rögzített lefoglalására * óra és * óra közötti időpontban került sor.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés az intézkedés kezdő időpontját *-n * órában jelölte meg. Ezen időponttól folyt a felek, a panaszos és a rendőrök értesítő közterület-felügyelők meghallgatása, adatgyűjtés, illetőleg annak helyszíni eldöntése, hogy milyen további intézkedéseket kell végrehajtani. Ezt követően került sor a panaszos Rendőrkapitányságra történő előállítására. A rendőri jelentés tartalmazta továbbá, hogy az intézkedő rendőrök egyik

tagja telefonon felvette a kapcsolatot a később tanúként meghallgatott panaszos édesanyjával is, akit szóban nyilatkoztatott a történekről, majd a szolgálati gépjárművel tanúként történő meghallgatása céljából beszállította a Rendőrkapitányságra. A Rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba. Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a rendőrök által észlelt gyanú megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozási cselekmény elrendelését, és ha igen, akkor milyen intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni. Szükséges volt az illetékesség, valamint a cselekmény minősítésében történő döntés is, amely cselekmények alapja a kényszerintézkedésről készült rendőri jelentés volt, amelynek elkészítése szintén időt vett igénybe. A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálatot kellett folytatnia a tekintetben, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt-e. Az előállítás időtartama alatt a mozgásában korlátozott személy számára kiállított parkolási igazolványt a hatóság lefoglalta, amelyről szintén jegyzőkönyvet kellett készíteni.

E sérelemmel kapcsolatosan megállapítható, hogy az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvitelét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magába, így az érdemi döntést nem eredményez. Jelen sérelmezett ügyben az előállítás során került végrehajtásra a panaszos előállító helyiségbe történő befogadása, az azzal kapcsolatos dokumentációk kitöltése, a panaszos részére adott szóbeli tájékoztatás jogairól és kötelezettségeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, hozzátartozó kiértesítéséről, panasz előterjesztésének lehetőségeiről, valamint az ezekre vonatkozó nyilatkozatok kitöltése és a panaszos által történő aláírásra, továbbá sor került a kényszerintézkedésről szóló rendőri jelentés rögzítésére. Mindezen feladatok végrehajtását követően – amely jogszabályi kötelezettségen alapul – került sor a rendőrök által észlelt cselekmény minősítésében történő döntésről. Ezt követően további eljárási cselekmények – mint tanúkutatás, tanúmeghallgatás, lefoglalás elrendelése és jegyzőkönyvezése, valamint gyanúsítottként történő kihallgatás – foganatosítására került sor.

Bár a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok arra vonatkozó adatot nem tartalmaznak, hogy * órától * óráig a Rendőrkapitányság épületében milyen egyéb – további feladatokat igénylő – intézkedések kerültek végrehajtásra, amelyek miatt a panaszos ügyében foganatosított eljárási cselekmények foganatosítása hosszabb időt vett igénybe. Ugyanakkor figyelembe vettem a panaszos által hivatkozott azon körülményt, miszerint a Rendőrkapitányságra más – garázda magatartást tanúsító – személy is előállításra került, akinek kihallgatását hamarabb végrehajtották.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (2) bekezdés értelmében *„Több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell foganatosítani.”*

A hivatkozott jogszabályhely, valamint a panaszos által hivatkozott fenti körülmény alapján megállapítható, hogy egy időben szükséges intézkedések közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell a rendőrnek foganatosítani, ezért előfordulhat az, hogy a már folyamatban lévő, de kisebb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedés végrehajtása időben elhúzódik. E tekintetben a rendőr a panaszos által megjegyzett időrendi sorrendiséget nem veheti alapul. **Ennek alapján, valamint a panaszos előállítása során végrehajtott intézkedéseket összességében figyelembe véve megállapítottam, hogy az eljárási cselekmények foganatosítása megtörtént, annak időtartama nem volt objektíve elhúzódó, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.**

IV/1/c. Az előállítás tényének és okának közlésére vonatkozó tájékoztatás elmaradása

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés alapján *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”*

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés értelmében *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos elmondása szerint a rendőrök sem a helyszínen, sem a kapitányságon nem tájékoztatták arról, hogy milyen minőségben és milyen célból állítják elő, valamint az előállításának tényét és okát csak kihallgatásakor közölték vele. A helyszínen mindösszesen annyit mondtak neki, hogy be kell mennie velük a kapitányságra, ezen kívül jogaira és kötelezettségeire sem figyelmeztették.

A rendőri jelentés tartalmazza, hogy a rendőri intézkedést megelőzően a panaszossal szemben a közterület-felügyelet munkatársai kezdeményeztek intézkedést annak megállapítása céljából, hogy a panaszos jogszerűen használta-e fel a parkolóhoz az édesanyja nevére kiállított közokiratot. E tényre vonatkozóan egyértelműen tisztában volt a panaszos, hiszen kiegészítő beadványában úgy nyilatkozott, hogy a közterület-felügyelők nem fogadták el azon védekezését, miszerint éppen édesanyját szállította, valamint leírta azt is, hogy megkérték a rendőrök, hogy ne telefonáljon többet, mert rendőri intézkedés alatt áll. A rendőri jelentés tartalmazza továbbá, hogy a panaszost a helyszínen tájékoztatták arra vonatkozóan, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt a Rendőrkapitányságra kerül előállításra.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés vagylagos kötelezettséget határoz meg a rendőr számára a tekintetben, hogy az előállított személyt szóban, vagy írásban tájékoztatja az előállítás okáról.

A rendőri jelentések egyértelműen tartalmazzák, hogy a panaszost az előállításról a helyszínen szóban tájékoztatták, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amelyet a panaszos aláírásával ellátott – e kötelezettség kétséget kizáróan írásban is végrehajtásra került, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

IV/1/d. Az előállítás során történő telefonhasználat hiánya

Az Rtv. 13. § (3) bekezdés szerint *„A rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.”*

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján *„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök telefonhasználatát korlátozták, valamint előállításánál ügyvédje visszahívását nem fogadhatta, illetve hívást sem kezdeményezhetett.

A rendőr jelentése szerint az intézkedés során többször megkérték a panaszost, hogy mellőzze a mobiltelefon használatát, mivel az akkori körülmények azt támasztották alá, hogy a panaszos szándékos bűncselekményt követett el, ezért az eljárás menetét akadályozhatja, ha más személyekkel kapcsolatba lép. A panaszos ezt a kérést figyelmen kívül hagyta és többször kezdeményezett és fogadott hívást az édesanyjától, valamint egy ügyvédtől. Ezt erősítette meg a Rendőrkapitányság vezetője is.

Ezzel kapcsolatban a rendőri jelentés alapján megállapítást nyert, hogy a panaszos a helyszínen mobiltelefonját használhatta, figyelemmel arra, hogy a panaszos édesanyjával és ügyvédjével is beszélt, amely tény a panaszos édesanyja meghallgatása alkalmával is előadott, valamint a panaszos is arról számolt be beadványában, hogy a kapitányság épületében történő előállításának megkezdésekor telefonján ügyvédje visszahívta, azonban a rendőrök nem engedték meg, hogy azt felvegye.

Megállapítható továbbá, hogy a panaszos előállításánál – aláírásával igazoltan – kérte hozzátartozója kiértesítését, mely megtörtént.

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökre tekintettel a panasz erre vonatkozó része szintén alaptalan.

IV/1/e. Az előállítás során történő nem megfelelő élelmezés biztosítása

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés értelmében *„A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”*

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján *„A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”*

A Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdés értelmében *„Elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.”*

A (11) bekezdés szerint *„A személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges ételmiszerhigiéniai alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az ételmiszer kicsomagolását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecsomagolt ételmiszerrel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.”*

A panaszos állítása szerint az előállítás során úgy nyilatkozott, hogy „colitis ulcerosa” betegségben szenved, amelyre tekintettel élelmiszert kért. Ennek ellenére csupán * órákor kérdezte meg tőle az ott tartózkodó rendőr, hogy éhes-e, illetve ásványvizet is csak ekkor kapott, mivel a betegségére tekintettel csapvizet nem fogyaszt, és a rendőr által felajánlott élelmiszert nem fogadta el.

A fenti panaszt érintő nyilatkozatban a panaszos egészségügyi állapotából adódó különleges étkezési vagy egyéb igények rovatnál feltűntette, hogy „colitis ulcerosa diétám van, semmi tejes, semmi fűszeres”, azonban a panaszos egyéb igényt, például a folyadékfogyasztásra vonatkozóan nem jelölt meg, orvosi ellátást nem igényelt.

A rendőr jelentése szerint az előállítás ötödik óráját követően a panaszosnak a rendelkezésre álló élelmiszerek (konzerveket) megmutatásra kerültek, amelyekből nem kért, hanem annyit közölt, hogy elég lesz neki egy zsemle is. Ezt a panaszos megkapta és elfogyasztotta. Továbbá rendszeres időközönként a panaszost megkérdezték, hogy kívánja-e igénybe venni a mellékhelységet, ahol lehetősége volt arra is, hogy csapvizet vegyen magához, amellyel szintén nem élt. Ezt követően a panaszost kihallgató rendőr saját készletéből adott a panaszosnak palackos ásványvizet, amely termék egységkészletben az előállítottak részére nem áll rendelkezésre, így annak átadása nem került felvezetésre.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések a fogvatartottak ásványvízzel történő kötelező ellátására nem adnak utasítást, élelem iránti speciális igényét pedig kielégítették, ebből adódóan megállapítható, hogy a panaszos részére mind élelem, mind folyadék biztosítva lett, ezért a panasz erre vonatkozó része szintén alaptalan.

IV/2. A büntetőeljárás keretében történő védő biztosítása

Ezen sérelmet hatáskör hiányában nem vizsgáltam, amely indokaimat a III. fejezetben fejtettem ki. (5. oldal.)

IV/3. A nyomtatvány téves tartalma miatti téves tájékoztatás

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

Az Rtv. 93. § (1) bekezdés szerint „Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.”

A panaszos beadványában kifogásolta továbbá, hogy az előállításról szóló igazoláson a panasztételre nyitva álló határidőként nyolc nap szerepel, ellentétben az Rtv. 93. § (1) bekezdésében rögzített húsz nap helyett, ennek ellenére panaszát nyolc napon belül terjesztette elő a Panasztestülethez.

Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy az igazoláson valóban tévesen szerepel, hogy az intézkedéstől számított húsz napon belül terjeszthető elő panasz, amelyből adódó téves

tájékoztatás szakszerűtlen volt, ugyanakkor jelen rendőri intézkedés jogszerűségét nem befolyásolta, mivel a nyolc napos határidő betartása a panaszos részéről nyilvánvalóan nem okozott volna késedelmet, ezért a panasz erre vonatkozó része alaptalan.

IV/4. A rendőri intézkedésből fakadó egészségügyi állapot romlás

Ezen sérelmet hatáskör hiányában nem vizsgáltam, amely indokaimat a III. fejezetben fejtettem ki. (5. oldal.)

V.

A Panasztestület által lefolytatott vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettség keletkezett, így jogszerűen vonták a panaszost intézkedés alá, illetve igazoltatása is jogszerű volt.

Tekintettel arra, hogy a panaszos e kérdéskört nem sérelmezte, ezért azt érdemben nem vizsgáltam, ugyanis a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „(...) Az FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.”

A Panasztestület jelen ügyben kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy az előállítás időtartama miatt sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, hiszen a rendőrségi iratok alapján nem tudott feltárni olyan körülményt, amely a panaszos édesanyjának kihallgatása és a letéti tárgyak kiadása között eltelt több mint négy óra indokául szolgált volna.

A Panasztestület ezen álláspontjával nem értek egyet, tekintettel arra, hogy a panaszos előállítása során az eljárási cselekmények foganatosítása megtörtént, annak időtartama nem volt elhúzódó, amelynek okait a IV/1/b. pontban részletesen kifejtettem.

A Panasztestület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg, a nyomtatvány téves tartalma miatt, amely sérelmet csekély fokúnak értékelt.

Ezzel a megállapítással annyiban értek egyet, hogy az igazoláson valóban tévesen szerepelt a panasztétel megtételére nyitva álló határidő, amelyből adódó téves tájékoztatás ugyan szakszerűtlen volt, ugyanakkor jelen rendőri intézkedés jogszerűségét nem befolyásolta.

A Panasztestület által lefolytatott vizsgálata során a panasz azon része tekintetében miszerint, a rendőri intézkedés hozzájárult a panaszos állapotának a romlásához, a Panasztestület nem tudott alapjogsérelmet megállapítani.

Ezen sérelmet hatáskör hiányában nem vizsgáltam tekintettel arra, hogy annak megállapítása, hogy a rendőri intézkedés közrehatott-e, és amennyiben igen, milyen mértékben a panaszos állapotának romlásában, jelen eljárásnak nem feladata, ennek eldöntése orvos szakmai kérdés.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdés, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (7) bekezdés, 50. §;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés, 93/A. (2) bekezdés, 33. § (1) bekezdés a) pontja, 15. § (1) bekezdés, 33. § (3) bekezdés, 20. § (2) bekezdés, 33. § (4) bekezdés, 13. § (3) bekezdés, 18. § (1) bekezdés, 17. § (1) bekezdés, 18. § (2) bekezdés, 93.§ (1) bekezdés,
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 4. § (2) bekezdés, 31. § (7), (11) bekezdés,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdés b) pontja,
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § (1) bekezdés, 196. § (1) bekezdés

Budapest, 2015. január 21.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány